

bruhnila stavka delavcev, uposlenih pri religijni projekti. Zahtevajo zvišanje meze in najmanj štiri dni dela v tednu. Doslej so delali le dva ali tri dni na teden.

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE JEDNOTE

Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Narodna: za Združeno državo (zven Chinese) in Kanado \$5.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.50 na četrt leta; za Činezo in Činezo \$7.50 na leto, \$2.25 na pol leta; za Indonezijo \$5.00.

Subscription rates: for the United States (except Chicago) and Canada \$5.00 per year, Chicago and Cienzo \$7.50 per year, foreign countries \$7.50 per year.

Cena oglaševanja po dogovoru. Rokopisi dopisov in nenaravnih članov se ne vračajo. Rokopisi literarne vsebine (črtice, poezije, drame, pesmi itd.) se vračajo pošiljatelju le v slovenski, če je priložil prošnjo.

Advertising rates on agreement. Manuscripts of communications and non-natural articles will not be returned. Other manuscripts such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:
PROSVETA
3807-58 So. Lawrence Ave., Chicago, Illinois.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

138

Datum v objavi, na primer (April 30, 1935), poleg valnega črta na naslovu pomeni, da vam je s tem datumom poteka naročnina. Posvetite jo priložnosti, da se vam list ne ustavi.

Komedijski z reliefom

Posetni in zdravi delavci so načelno proti relifu. Kar oni hočejo, je stalno delo in zaslužek, ki omogoči delavcu in njegovi družini eksistenco na višini ameriškega življenjskega standarda. To je, kar posetni delavci zahtevajo ves čas te prekleto krize, ne relifa.

Toda dela ni in zaslužka ni. Gospodar čez delo in zaslužek je še vedno privatni kapital, ki ne more začeti obratov, dokler ne vidi zadostnega dobička. Vlada, ki bi rada ohranila privatni kapital, ga ne more prisiliti k obratom brez dobička. Privatni kapital ne obračuna zato, da bodo delavci kaj zaslužili, temveč v prvi vrsti zato, da bodo lastniki kapitala kaj zaslužili.

Ker torej privatni kapital počiva, delavci pa ne morejo živeti pod zemljo, je potrebna začasna podpora ali relif od vlade oziroma države. Hooverova vlada, pod katero se je kriza začela in trajala tri leta, ni hotela nič ališati o javnem relifu; Hoover je proklamiral staro ameriško načelo, da si morajo Američani "sami pomagati", kadar pridejo v stisko in vlada ni dolžna pomagati nikomur.

Rooseveltova administracija je toliko boljša, da je zavrgla to črveno načelo in priznala potrebo relifa tudi za delavce in male farmarje. Hooverovo načelo, da ne sme biti nobenega relifa, se je tikalo samo delavcev — bankirjev in drugih takih zajedalcev pa ne. Tem je že Hoover pomagal in Roosevelt nadaljuje.

Cim pa je Roosevelt priznal federalni relif za vse, ki so v stiski, je prišel v gosto kašo. Relif zahteva ogromne milijarde dolarjev. Od kod naj pridejo te milijarde? Če hoče vlada ohraniti vrednost dolarja na primeroma stari stopnji, to se pravi, če neče inflacije, ima samo dve poti, da pride do milijarde za relif. Ena pot je, da si denar izposoje od privatnih bankirjev, druga pa je, da ga iztisne iz bogatinov v formi višjih davkov.

Če bi bila Rooseveltova vlada res praktična, liberalna in demokratična, kakršno se dela, bi zavzela stališče, da morajo za relif skrbeti vsi oni, ki se imajo velike dohodke od svojega kapitala in naložila bi jim visok dohodninski davek. Prav za prav bi bilo to pravično, kajti lastniki privatnega kapitala so indirektno zakrivil depresijo s svojimi denarnimi manipulacijami in divjimi spekulacijami ter na ta način povzročili polome in brezposelnost; torej so oni odgovorni za posledice in nosijo naj pokoro v obliki visokih davkov. Na ta način bi si vlada prihranila ogromne milijone dolarjev na obrestih in vse ostale sitnosti. Kdor je naročil muziko, naj plača muzikante!

Ampak Roosevelt ni hotel tega. On je sanjal in še sanja, da bo relif trajal le kratko dobo in v tem času bo "regulirani" in "poboljšani" privatni kapital zaobratoval in uposil milijone brezposelnih. Roosevelt je nalive pri sluhni strašči bajki "krepkih individijev", da davkov ne, ne, ne — ker s tem ubije privatni kapital in krize ne bo nikdar konec!

Dve leti sta pretekli, vlada se je zadovoljila pri bankirjih za težke milijarde — in še vedno čaka na vstajenje privatnega kapitala. Roosevelt ni ubil kapitala z davki za relif, kljub temu kapital ne kaže nobenega življenja. Zdaj bo vlada spet primorana izposoditi si nadaljnje štiri milijarde dolarjev za relif in relifna dela. Relifna dela so drugi humbug. Delavci, ki jih vlada najame za javna dela, bodo "zaslužili" bas toliko, da ne bodo živeli in ne umrli — toliko da bodo migali.

Takšna je komedija z reliefom. Večno natezanje milijonov siromakov, ki hočejo delo in življenjsko eksistenco. Namesto da bi vlada prisilila težke dohodkarje in dobičkarje, naj odpro tovarne ali pa sami nosijo breme relifa, zdaj indirektno sili siromake, ki so na relifu, da morajo sami prispevati za relif v obliki raznih osebnih davkov, ki jih nalagajo posamezne države pod pritiskom federalne vlade. Na primer v Illinoisu se davijo že mesece zaradi odeskega kupejskega davka, ki najbolj tepe revne. Davek na revščino v pomoč revnim! Takšna "newdealska" politika.

Vsa "newdealska" politika gre za tem, da bi bil volk sit in koza cela: rada bi ohranila in dvignila privatni kapital in rada bi pomogla brezposelnim delavcem — oboje je pa nemogoče. Zato je ta politika velika komedija.

In zato "newdealska" politika drvi v tragedijo svojega žalostnega konca.

Glasovi iz nasebin

Red po božji volji

Milwaukee, Wis. — Ko tako gledam po tej blaznici, ki se imenuje kapitalistična, demokratična in krščanska civilizacija, se vselej spomnim na svečane besede raznih evropskih maziljenec, ki so imenovali to smrdeto lužo tudi — red po božji volji.

Kadar niso mogli odgovorjati socialdemokratom ali svobodnimislencem, so se zatekli k stoletji stari frazi: Vlada je od boga postavljena in obstoječi red je po božji volji.

Kajzer je tisočkrat ponovil: Jaz in Bog. Potem ga je ta Bog nenadoma zapustil. Zapustil ga je, ko je Wilson poslal stotisoče mladih Američanov v smrt, da rešijo milijarde ameriških veleroparjev, ki bi bile z nemoško zmago za nje izgubljene.

Red po božji volji — da. Gradijo milijonske cerkve, med tem pa puščajo "otroke božje" živeti v brigah in umirati v cestnih jarkih.

Govorijo o patriotizmu, o velikem ameriškem narodu, mahajo z narodno zastavo prepevajo narodno himno, medtem pa pustijo milijone stradati v brezupnem življenju petletne brezposelnosti.

O ljubezni do bližnjega kvašijo naši veliki patrioti, toda z vsimi silami pobijajo postavne, ki naj bi izboljšale položaj bednih in brezpravnih.

Oni nasprotujejo vsaki postavi, ki bi količnik kršila pravice in privilegije vladajočega razreda, in skušajo rešiti deželo poloma na račun tistih, katere so oni potisnili v bedo in obup.

O krščanskih čednostih govorijo, o verskih dolžnostih, o Bogu in njegovih postavah, toda sami razširjajo strup prokletstva s tem, da uničujejo tisoče in tisoče družin, katere potiskajo v čedalje večjo bedo, povzročajo sovražstvo, neslogo, razdor in propalost v domovih milijonov bednih, obenem pa tirajo tisoče žensk v kremeplje prostitucije in stotisoče mladih ljudi v duševno in telesno propalost vsled brezposelnosti in brezupne bodočnosti.

Potom svojih časopisov, gledališč, zavodov in atin drugih agitacijskih sredstev skušajo pridobiti "izgubljene ovce" za razne cerkve, medtem ko zlorabljajo te cerkve za razširjanje nevednosti, zavedajoč se, da je nevednost ljudstva prvi in glavni temelj moči in prvi predpogoj in obstanka — obstanka reda po božji volji.

Svojim izbranim pridigarjem, pastorm in duhovnikom plačujejo razkošne plače, da jim razlagajo verske nauke, prilagode njih roparskim nagonom, njih zastrupljeni morali — da jim ne povedo resnice.

Za cerkve in take ustanove izdajajo milijone letno, dokler te ustanove vrše svojo dolžnost in skrb, da se ljudstvo še nadalje zanaša na plačilo po smrti in mirno prenaša vsa zatiranja, vse zločine obstoječe družbe.

V svojem časopisju, potem številnih plačanih govornikov in drugih svojih hlapcev govore in pišejo cele pasme o svetovnem miru in razoroževanju, o zblizanju narodov in bratski ljubezni, medtem pa obsojajo vse tiste, ki povedo resnico, da je vse to nemogoče doseči, dokler bo ostojal sistem, ki povzroča vse to, katerega naravna posledica so nasprotstva med državami in narodi.

Baš ti ljudje so tisti, ki najgloblje sovražijo mednarodno idejo socializma.

To so tisti ljudje, tisti zločinci, kateri z vsimi silami pobijajo socialistični nauk, da bo svetovni mir zagotovljen šele z odpravo kapitalizma, ker vladajoče delavstvo ne bo obratovalo industriji za dobiček poindincev, temveč za potrebo splošnosti.

To bo odpravilo konkurenco in s tem vsa mednarodna nasprotstva.

In tako živimo v blaznem sistemu, kjer vlada pešica roparjev in denarnih kraljev neomejeno nad 125 milijoni politično še v ogromni večini nezrelega ljudstva.

Živimo v neamislnem družabnem redu, kjer pošilja ljudstvo v postavodaje politične lopove, duševne ničle, lažnjivce in sebičnike, kjer 435 poslancev sklepa postavne, katere potem ovirajo devet starih, slaboumihih in brezvestnih hlapcev kapitalizma, kjer pošiljamo v ječe ljudi, ki so si prilastili kos kruha in v postavodaje take, ki so ukradli cele banke, kjer govorimo o morali in čednosti in obenem mirno gledamo, kako se od leta do leta dviga število zločinov, blaznežev in obupancev, kjer gradimo toliko novih ječ kot cerkva, izdajamo milijone za nove biblije in obenem za umazane knjige in časopise, kjer mora smatrati človek vse kapitalistične politikarje, pridigarje, teologe in druge zagovornike obstoječega družabnega reda za navadno sodrgo, ki čez teden krađe, vara, laže in zavaja, v nedeljo pa gre s svečano krinko pristnih farizejev v udobno, razkošno cerkev.

In ta čedna družba se navdušuje za varstvo živali, medtem ko muči otroke in ženske pri tkaljskih in drugih strojih za en dolar na dan in celo manj, in to pri deseturnem delu; potroši za pogreb psa stotake, za brezposelnega siromaka pa deset dolarjev; zlorablja Boga za varanje svojih mezdnihih sužnjev, katere drži v nevednosti in duševni zaostalosti, medtem ko sama zasmejuje vero in vse čednosti, katere tepta v prah; izdaja milijarde za morilno orožje ter pušči obenem tisoče šol zaprtih in milijone otrok brez poduka.

Tak je ta "red po božji volji", ki bo stal tako dolgo, dokler se delovno ljudstvo ne predrami in spozna resnice, to je naukov socializma.

Zanimive vesti iz Bridgeporta

Bridgeport, O. — Na 1. maja se je podvrgla operaciji na žoženih kamnih sodruginja Albina Kravanja, tajnika društva SNPJ na Glencoe, v O. V. bolnišnici v Wheelingu, W. Va. Ker je s. Kravanja ena najbolj naprednih slovenskih žena v vzhodnem delu te države, priporočam, da jo obiščete, njej pa želim, da se kmalu vrne med svoje drage in v naše vrste spet čvrsta in zdrava.

Prvi maj smo obhajali s češkimi sodrugi in simpatičarji v Češki dvorani. Stari simpatičarji so se spominjali dnevo, kako so obhajali Prvi maj v Evropi in potem tudi tukaj. Vsak je spregovoril par besed o pomenu delavskega praznika Prvega maja. Kar jim je treba, je to, da se spet ponovno organizirajo, kakor so že bili, kajti le tako bomo kam prišli.

Na 5. maja se je vršila konvencija okrajne politične lige. Navzoč sem bil le nekaj časa. Njihova pravila so okej, ampak njih izobraževalna liga bi morala po tolikih letih, ker so v nji večinoma delavci, imeti točko v svojih pravilih, da je namen lige: izobraževati delavske mase v prid delavskega razrednega boja. Tega pa manjka v tej ligi, pa tudi take točke še ne bo imela, kakor izgleda. Kajti ta liga dela samo na tem, da posamezniki dobe službe, ne dela pa za splošno izboljšanje. Kot so mi pravili ligini bivši voditelji in ustanovitelji, čeprav so delali stoddotno za demokratiško masino, jih je vendarle gverner Davey potegnil in pustil na cedilo, namreč one, ki so imele dobiti službe. To bi jim moralo odpreti oči, ampak jim še ne bo. Čas pa je že, da bi sprejeli v svoji program principe, ki jih zastopa soc. stranka, kajti od starih strank ne morejo pričakovati, da bi kaj dobili. To potrjuje Lundeenova predloga in pa starostno zavarovanje, ki ga je liga podpirala, demokratije in Roosevelt pa nam ga niso dali.

Na 18. maja gre naš dramski odsek kluba št. 11 JSZ uprizoriti dve igri v Maynard, O., za društvo št. 275 SNPJ, slovensko "Luka in Jaka" in angleško "Hans von Smash", kakor tudi angleški prizor "Listen, Louis". Ker ni navedeno društvo imelo že okrog 12 let nobene prireditve, se pričakuje velika udeležba. Prireditve se bo vršila v Poljaki dvorani.

Dne 25. pa gre naš dramski odsek v Sharon, Pa., kjer bo dal na oder S. N. D. isti program kot v Maynardu. Rojaki imajo v Sharonu lep Dom in primeren oder. Poleg tega pa so sharonski rojaki zelo vneti za kulturno delo. Imajo tudi svoj pevski zbor Slavec. Zato se upa, da bodo imeli veliko udeležbo dne 25. maja iz svoje in okoliških nasebin.

Po naši okolici smo razpečali precejšnje število iztisov Majskega Glasa in ljudje so zelo zadovoljni z njim. Sedaj je v teku delo, da se prenove zunanje lice društvene dvorane, kar je bilo zelo potrebno.

Na 5. maja so lokalni listi objavili vest, da bosta tukajšnja rova pričela bolj obratovati. Ako bo res, bo seveda to velika pomoč tukajšnjim rudarskim družinam, kajti že 15 mesecev niso zaslužili niti za asessment, kaj šele za življenjske potrebe. Le da ne bi spet ostalo pri obljubah. Delavci in njih družine so tukaj že tako izčrpane, da bolj ne morejo biti.

Kot poročajo, se je društvo SNPJ na Piney Forku tudi pridružio Prosvetni matici. Njihovo sejo sta posetila Pishek in J. Škof.

Na 29. junija se bo tukaj vršila konferenca in piknik soc. klubov in društev Prosvetne matice. Obenem bomo obhajali tudi 30 letnico Proletarca. O tem se bo še dodatno poročalo pozneje, vendar pa se že sedaj opozarjajo klubi in društva, da se pripravijo za to slavo in v ta namen izvolijo svoje zastopnike, tako da bo čimvečji uspeh.

Joseph Snoy, (13).

Spominška prireditve

Broughton, Pa. — Iz več krajev Amerike čitamo o raznih prireditvah, koncertih, dramskih igrah, radioprogramih in drugih različnih veselich, česar, žal pri nas ne moremo prirediti.

Tekoči mesec se bo obhajal spominški dan ali kinčanje grobov. Vseled tega smo sklenili, da tudi naše društvo št. 52 SNPJ priredi skupno s klubom in obnovi spomin na naše prednike in pionirje naše nasebine kakor tudi vseh članov in članice našega društva, katere že krije ameriška zemlja.

Prirediti bomo nekaj "Memorial day" na dan 17. maja ob 7. zvečer (stari čas) v Slovenskem domu. Torej, kdor želi videti nekaj lepega in zanimivega, kar še dosedaj ni videl, naj se potrdi

in pride omenjeni večer v Slovenski dom in ne bo mu žal. Vse bo brezplačno. Ne zamudite torej te lepe in redke prilike, ki se vam sedaj nudi brezplačno.

Vabimo vse mlade in stare člane in nečlane iz naše in sosednjih nasebin Willock, Coverdale in Library, da nas obiščeta omenjeni večer. Pripeljite tudi otroke, ker si bodo tudi oni zapomnili, kar bodo videli na tej prireditvi na Broughtonu, kar bo nekaj čisto novega. Vsi ste vabljeni!

Za odbor društva in kluba:

John Dolinar.

S slavlja 30 letnice

Sharon, Pa. — Dne 3. maja, ko sem prečital Tankov dopis iz Girarda, O., v Prosveti z dne 2. maja, v katerem je poročal, da bodo tam proslavili Proletarcevo 30-letnico dne 4. maja, da bosta sodelovala delavska zbora Zarja in Delavec iz metropole in da bo glavni govornik Frank Zaitz, urednik Proletarca, sva se s soprogom takoj odločila, da se te delavske proslave udeleživa. Vsedla sva v avto in dospela na določeno mesto pravčasno.

Ko sva prišla v dvorano, je bilo že vse živahno in veselo. V aspridju je veselo igral orkester peterih mladih fantov. Napis je povedal, da je to Barbičev orkester. Igrali so jako dobro in občinstvo jih je nagradilo z aplavdiranjem. Nastopil je John Tank, ki nam je v kratkem pozdravnem nagovoru povedal pomen prireditve in ocenil točke sporeda. On je vodil program.

Nato so nastopili peveci, ki so zapeli krasne pesmi v zboru in duetih. Potem je nastopil kot govornik mlad fant iz Clevelanda. Govoril je angleško. Dobro je govoril. Njegov nastop je napravil na avdienco lep vtis. Lahko se pričakuje, da bo v doglednem času postal izvrsten govornik. On je sin slovenskih staršev, njegovo ime pa sem pozabil. Za njim je nastopil kot glavni govornik Frank Zaitz iz Chicaga. Govoril je slovensko jako razumljivo in pomenljivo. Ljudstvo ga je z zanimanjem poslušalo, le žal, ker je svoj govor prehitro zaključil.

Na tej proslavi sem se sestal z mnogimi rojaki iz raznih nasebin, največ iz Clevelanda. Prijetno sva bila iznenadena z ženo, ko sva med množico zagledala brata Janeza in Augusta Komarja, kajti niti na misel nam ni prišlo, da bi ju tam videla. Vsi štirje smo bili zelo veseli tega nepričakanega svidenja, saj se po nismo videli že celih 20 let, ko smo bili skupaj v Pittsburghu. Odpeljala bi se bila z nama na naš dom v Sharon. Toda jima ni bilo mogoče, ker je naslednji dan 5. maja društvo št. 135 SNPJ v Clevelandu slavilo svojo 25 letnico, na kateri je moral nastopiti tudi August. (Glej Prosveto z dne 2. maja.) Vselej, ko sem bil v Pittsburghu po poslih, sem povprašal po Komarjevih bratih. Onadva živita v Clevelandu. John je še vedno vesele narave in oba sta člana pevskega zbora Zarja, odsek kluba št. 27 JSZ. August je tudi dober dilant; nastopa v raznih igrah ter je aktiven v raznih odborih. Obaj se gibljeta v naprednih vrstah, o čemer večkrat čitamo v Prosveti.

Pri omenjenih clevalandskih zborskih, Zarji in Delavcu, ki sta nastopila na tem slavlju v Girardu 5. maja, je več naših izkušnih pevcev Kraševcev. Več sem jih spoznal po narečju. Eden izmed teh je bil še posebno korajžen in vesel, plesal je in se zabaval, da kaj. Pa saj pravijo, da so Kraševci radi veseli. Daj mu priliko, da bo plesal, vriskal in prepeval, pa bo zadovoljen, tudi če je lačen.

Omenjene proslave se je udeležilo obilo ljudstva iz raznih bližnjih in oddaljenih nasebin, in vse je bilo razpokoženo. Ves čas je bil med nami Frank Zaitz, ter nam dajal odgovore na razna vprašanja; je uljuden in priprost. Lahko je žal vsem onim, ki ga niso prišli poslušati vsled slabih razmer, pa tudi zato, ker niso slišali lepega petja zbora Zarja in Delavec.

S soprogom sva se poslovila od prijaznih ljudi ob eni popolnosti. Obaj sva bila zelo zadovoljna z vso prireditvijo. Ker je bilo vse tako izborno, zato sem napisal te vrstice.

Michael Lenarčič, 31.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Prizor iz delavskih demonstracij v St. Louisu v prilogi Tomu Mooneyju.

Motnje iz višine

V Droitwichu, vsem radiomaterjem znani angleški brezžični centrali, so naprte dni zanimivih poskusov. S tremi oddajniki čisto so oddali na različnih valovnih dolžinah določen zvok v eter.

Slo je za čimvečjo enakomernost modulirano tako, da zvok oddaljuje tri ure s frekvenco 1000 hertzov. Vsak dan lahko opazujemo njo v oddaji, ki izvirajo večji del iz nerednih oddajnikov. Ker so pa hoteli zvedeti, v kolikšni izvirajo nerednosti iz etra in kakšno so njegove naravne prilike, so tega činitelja tenjve v aparaturoh izključili, koliko je mogoče.

Poskus so pravčasno sporočili vsem valnim postajam na svetu, da bi ga moč tančno kontrolirati. To je storil predzavod za tehniko slabotnih tokov pod vodjo prof. inž. Petriča na Dunaju in njegovi tati so že koliko toliko znani. Pri tem je mivo, da ta zavod svoje kontrole ni vršil strog, kakor je običaj, temveč optično, s grafijo, kar je vse bolj natančno nego poslični metodi.

S pomočjo dveh fotografskih kamer so hitreje zapovrstjo anemali optične slike, ki pojavljale na medicini osceografu. Poleg mce je bil kronometer, ki so ga tudi obenem mali, tako da je za vsak posnetek znan nati čas. Vse storjene posnetke proučujejo v Droitwichu, sporočeno pa je, da kažejo različne figure od kroga preko elipse do ža in črte, tako da se je oddajna figura, morala ostati teoretično enaka, v ozračju no spremenjajala in sicer pod vplivom elektrskega gibanja v ozračju. Te spremembe izvršile v višinah 90 do

